

Гомельскі Універсітэт

ОРГАН ПАРТФОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭА ЛКСМБ, ПРАФКОМА
І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 20 (116)

Субота, 3 чэрвень 1972 г.

Год выдання 3-і
Цана 2 кап.

АДКАЗНЫ ПЕРЫЯД

Кожна сесія — адказны, вельмі напружаны і ў той жа час радасны перыяд. Праўда, бывае і не да радасці, задары ѹца непрыемнацца. Так, да прыкладу, некаторым студэнтам гісторыка-філалагічнага факультэта не змаглі правільна размеркаваць свае сілы і толькі з другога заходу здадзілі залік па такому, здавалася ў ба першы погляд, лёгкаму прадмету, як нумізматыка. Праўда, на нашым факультэце гэта задараецца вельмі рэдка. Студэнты паказваюць глыбокія веды, але ўсё пакажуць экзамены. Зараз жа толькі здадзены залік.

Аналізуночы вынікіх, відаць, што работа дэкана, партыйнай, камсамольскай і прафсаюзной арганізацый факультэта іде па вызначанаму графику. Треба адзначыць і тое, што ў

значайнай ступені павысілася актыўнасць студэнтаў па засвяченію матэматыцы, дзякуючы ўвядзенню новага парадку назначэння стыпендый.

Сесія. Пара хваліванняў і турбога. Хочацца пажадаць усім студэнтамі пуха, і не пер'я. У. БАГАМОЛЫНІКАУ, студэнт З курса гісторыка-філалагічнага факультэта, член прафкома універсітэта.

НАШЫ ІНТЕРВЮ

ЗАЛІКІ ПРАХОДЗЯЦЬ ПАСПЯХОВА

Наш карэспандэнт сустрэўся з намеснікам дэкана механіка - матэматычнага факультэта Неаніліем Міхайлаўнай МАКАТАШКІНАІ і напрасіў яе расказаць, з якімі вынікамі студэнткі калектыву сустракае летнюю экзаменацыйную сесію.

Зараз на факультэце ў разгрызі заліковая сесія. Праходзіць яна, можна скказаць, без «сюрпризаў». У групе М-11 здадзены два залікі — гісторыя КПСС і аналітычная геаметрыя. Усе рабяты здадзілі іх паспяхова. У групе М-14 былі незалікі па вышэйшай алгебры, але першакурснікі хутка выпраўлі становішча. Такі ж малюнак наглядаўся і ў групе М-16.

Пяты курс першага чэрвеня пачаў здаваць дзяржаўныя экзамены па марксісцко-ленинскай філософіі.

Нягледзячы на тое, што сёлета ў нас першы выпуск па универсітэцкай праграме, 28 студэнтаў будуть абараніць дыпломнія работы. Па водгуках навуковых кіраўнікоў работы выкананыя якасна.

Экзаменацыйная сесія, ў асноўным, у нас пачынаецца 7 — 8 чэрвень. З якімі надзеямі мы прыступаем да яе?

На працягу семестра працягівалася планамерная работа строга па раскладу, у якім была прадугледжана і размеркавана нагрузкa. Гэта стварыла нармальныя рабочыя рыты.

Многія студэнты добра падрыхтаваліся да сесіі. Сярод першакурснікаў хочацца вызначыць старасту 14 групы Яна сама паспяхова вучыца. Таццяна Гармаш знаходзіць час, каб дапамагчы адстающим таварышам у вучобе. Сур'ёзна да адносяцца да заняткатаў Таццяна Гаўрыленка, Ала Віктароўская і іншыя.

На жаль, даводзіцца гаварыць, што не ўсе студэнты добра сумленна працягівалі на працягу семестра. Адлічан за акадэмічную непаспяховасць Васіль Рыдзецкі, несур'ёзна адносяцца да вучобы Мікалай Навасельскі і Сяргей Страхай.

Сярод старшакурснікаў прыкладам у вучобе служаць Адольф Міроцін, Вячаслав Ступак, Уладзімір

Семянчук, Людміла Закрэўская. Але і тут ёсьць свае «героі». Віктар Блохінаў і Вячаслаў Кобрусеў праpuskali лекцыі ў семінарскія заняткі. А ў выніку — у Блохінаў ўжо два незалікі.

Пытанні падрыхтоўкі да сесіі абміркоўваліся на сумесных нарадзе камсамольскага і прафсаюзнага актыву сумесна з куратарамі груп па камсамольскіх сходах у групах.

Спадзяймам, што ўся гэта работа прынясе добрыя плён.

НА ЗДЫМКУ: у чытальнай зале адкрыты фотакамеры зафіксаваў выдатнік вучобы 4 курса механіка - матэматычнага факультэта Вольга Саладейчука і Леанід Кобрусеў.

ПА УНІВЕРСІТЭТУ

ВУЧОНЫ САВЕТ

1 чэрвень адбылося падзялэнне Вучонага савета універсітэта.

Аб стане работы аспірантуры і падрыхтоўцы прыёму аспірантаў далажыў праэктор па навуковой работе, доктар эканамічных навук, прафесар М. В. Навучыцель.

Пра ход выканання плана мерапрыемстваў па арганізаціі прыёму студэнтаў 1972 года расказаў адказны сакратар прыёмнай камісіі, кандыдат тэхнічных навук В. П. Стайдру.

Вучоны савет універсітэта прадставіў у ВАК для прысуджэння вучонага звання дацэнта кандыдатам на вак А. А. Кудэнку, В. Д. Чартку і А. В. Раманоўскаму.

ШЭСЦЬ СЕМЕСТРАЎ — НА ВЫДАТНА

Калі многія юнакі і дзяўчыны толькі рыхтуюцца да летняй экзаменацыйнай сесіі, то студэнты трэцяга курса эканамічнага факультэта ўспамінаюць аб ей, як аб пройдзенім этапе. І ўспаміны гэтыя прыемныя. Паспяховасць на курсе — 100 працэнтаў. Павалічылася колькасць выдатнікаў. Ця-

пер іх 17, на чатыры большым на мінулай зімовай сесії.

Шостую сесію запар здаюць на выдатна Таццяна Іванова, Людміла Уласава, Валерый Трушай. На курсе пераважна большасць — добрая і выдатныя адзнакі.

У панядзелак пачынаецца сесія на першым і другім

курсах. Залікі тут прайшлі паспяхова. Нашы старэйшыя таварышы зрабілі добрую запэўку. Малодшым жа застасцца толькі падтрымка ўзятыя тэмпы.

А. САСНОУ,
сакратар камітэта камсамола эканамічнага факультэта.

НА ЗДЫМКУ: выдатна адказавае на экзамене па палітэканоміі студэнтка трэцяга курса факультэта фізічнага выхавання Людміла Цыгілава.

ВІНШУЕМ З УЗНАГАРОДАЙ!

За актыўную і плённую работу па прарапагандзе палітэканоміі студэнтка трэцяга курса і навуковых ведаў сярод працоўных Ганаровай граматай Гомельскага абласнога камітэта КПБ і абласнога Савета дзяяўтатаў працоўных узнагародкай цэнтру таварыства «Веды» Ярошо-Мазураў Яўгеній Валеевіч — дацэнт Гомельскага наверотэта.

ПРЫСТУПІЛІ ДА ПРАКТЫКІ

Некалькі дзён назад 111 студэнтаў трэцяга курса прыступілі да практикі. Яна — першая ў гісторыі нашага факультэта. Для эканамісту па працы — вучэбная, а для студэнтаў інжынернага аддзялення — вытворчая практика.

Гомельскія студэнты працуюць большым чым на 30

працоўных розных гарадоў Беларускай ССР — Мінска, Гродна, Гомеля і іншых.

Усе студэнты за час практикі павінны сабраць фактычныя матэрыялы для напісання курсавых работ.

Міхаіл Ткачоў, Людміла Уласава і Таццяна Іванова працуяць у вылічальнім цэнтры Інстытута эканоміі і эканоміка - матэматычных

метадаў планавання Дзяржплані БССР, Валерый Трушай і Вячаслава Каротыцкай — на заводах «Цэнтраліт» і «Гідрарывід» у Гомелі. За час практикі яны мяркуюць сабраць матэрыялы для напісання навуковых работ.

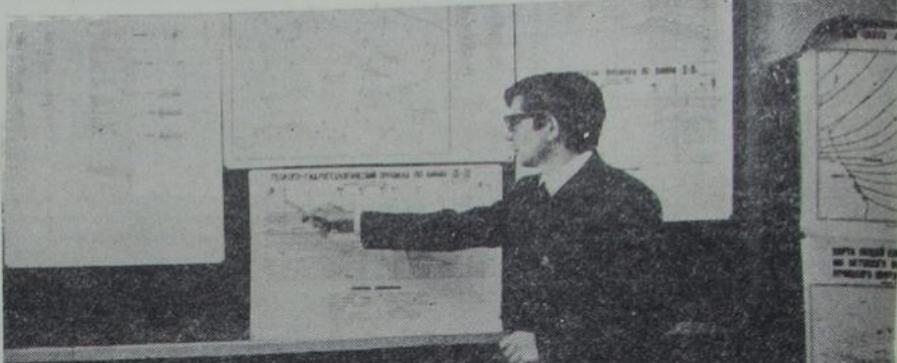
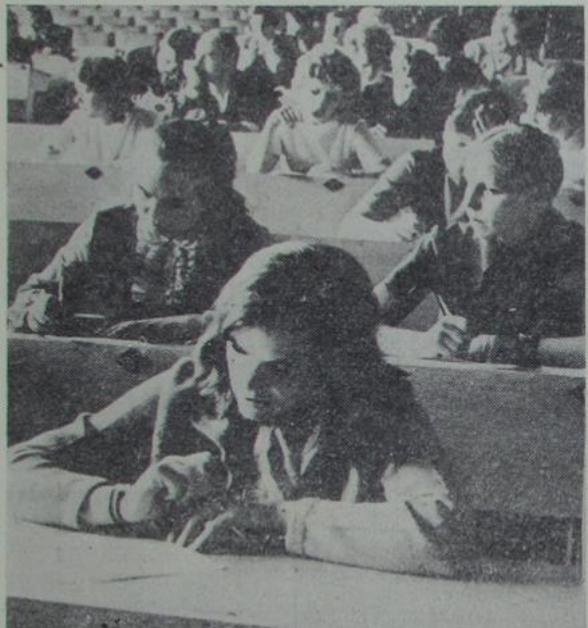
А. ЛЯШЧЫНСКІ,
студэнт З курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

НА ЗДЫМКУ: студэнты з курса гісторыка-філалагічнага факультэта Надзея Хайнак і Віктар Ісаенка на вытворчай практицы.

ЭКЗАМЕНЫ,

ЭКЗАМЕНЫ,

ЭКЗАМЕНЫ...

Напружанным жыццём жыве ў гэтыя дні наш універсітэт. Гэтыя чатыры здымкі адлюстроўваюць адну зэму — экзамены. На верхнім — дзяржаўная камісія слухае адказы студэнтаў факультэта фізічнага выхавання на экзамене па наукаўкаму камунізму. Наступны здымак зроблен на геалагічным факультэце. Дипломную работу

абараняе пяцікурснік Ленінскі стыпендыят Васіль Жогла. Траці і чацверты здымкі прысвечаны уступным экзаменам па завочным аддзяленині — пішучы сачыненне будучыя філоголагі. Экзамен па гісторыі ССР прымаюць дацент I. А. Ільінскі і старши выкладчык Т. І. Язепава.

АБМЕРКАВАНА ВАЖНАЕ ПЫТАННЕ

Улічаючы агресіўную палітыку, правадылную імперыялістичнім дзяржавам, і гонку ўзбраенняў, Камуністычная партыя і Савецкі ўрад праўляюць настоўныя клошы на аб узмацненіі абароннай матушніцы нашай краіны і ўдасканаленні грамадзянскай абароны.

Грамадзянская абарона ўзбягце сабой сістому агульно-дзяржаўных абаронных мерапрыемстваў, накіраваных на абарону насельніцтва, стварэнне неабходных умоў для устойлівай работы аўтакатаў народнай гаспадаркі ў вясны час, а ў выпадку прымінення праціўнікам зброі масавага паражэння — на правядзенне выратавальных і неадкладных аварый-на аднуклёнечных работ.

Яна ствараеща на ўсіх аўтакатаў народнай гаспадаркі, у тым ліку і ў вышэйших навучальних установах, для падрыхтоўкі ўсіх асабовіх саставаў да абароны ад зброі масавага паражэння, для выканання ўсіх мерапрыемстваў ГА ў мірны і венчны час.

У Гомельскім дзяржаўным універсітэце па лініі грамадзянскай абароны створаны

органы кіравання і фарміраваны грамадзянскай абароны, аўтакатаў і спецыяльныя фарміраванія ГА для падрыхтоўкі супрацоўнікаў і студэнтаў універсітэта па грамадзянскай абароне, створана кафедра грамадзянскай абароны, якая ук胺плектавана высоквалифікованымі і віднымі выкладчыкамі. З кожным годам перад асабовым саставам універсітэта ставяцца больш актуальнай задачы па грамадзянскай абароне.

Для паляпшэння стану грамадзянскай абароны ва універсітэце адбылося аўтакатаўнае пасяджэнне Вучонага савета і партыйнага камітэта універсітэта. З дакладам па гэтым пытанні выступіў начальнік штаба ГА аўтакатаў, які ахарактарызаваў стан грамадзянскай абароны і выклікаў задачы, што падлягашаюць вырашэнню ў бліжэйшы час ў цэлым па універсітэце.

На пасяджэнні выступілі: сакратар парткома У. В. Казлоў, прэрэктар па вучонай работе Д. А. Лявончанка, загадчык кафедры ГА Ф. Ганчарль і старшины камітэта.

тэ ДТСААФ П. У. Жукаў. Сакратар парткома тав. Казлоў канертызваў задачы партыйным арганізацыям фахульнага і студэнтскага супрацоўнікаў і студэнтаў універсітэта па палітызованню вучнінага супрацоўнікаў і студэнтаў універсітэта і па ўзнятніе ведаў грамадзянскай абароны ў вучбовых практэсе.

Было прынятае рашэнне, у якім выкладзены канкрэтныя задачы па палітызованню грамадзянскай абароны на факультэтах і ў універсітэце. У гэтым жа рашэнні пропанавана факультэтам уключыцца ў сацыялістычнае спаборніцтва, прысвечанае 50-годдю ўтварэння ССР, на лепши факультэт па выкананню мерапрыемстваў грамадзянскай абароны.

На занятиях кіруючага саставу ГА універсітэта рабочы акадэмік АН БССР У. А. Бель і наставіў канкрэтныя задачы па выкананню рашэння сумеснага пасяджэння Вучонога савета і парткома універсітэта, па палітызованню вучнінага супрацоўнікаў Вучонога савета і парткома універсітэта, па пішучым грамадзянскай абароне, якія будзе правядзена па абласному тэлебачанні, дзяліліся відзімкімі.

Вялікая работа праведзена

на на аб'екце ў гэтым наўчальным годзе: адкароціраваныя планы ГА, ук胺плектаваны фарміраваніі грамадзянскай абароны, праведзены семінарскія занятия з кіруючымі саставам ГА універсітэта, закончана навучанне студэнтаў на кафедры грамадзянскай абароны.

Выкладцы ўзяты на аб'екце ў гэтым наўчальным годзе: адкароціраваныя планы ГА, ук胺плектаваны фарміраваніі грамадзянскай абароны, праведзены семінарскія занятия з кіруючымі саставам ГА універсітэта, закончана навучанне студэнтаў на кафедры грамадзянскай абароны.

Але яшчэ большую работу прадастація выкананае у час, які застаўся: у канцы мая праведзена каманднанітабільнае вучэнне з кіруючымі саставам ГА універсітэта і органамі эвакуацыі універсітэта ў загадную зону. Універсітэт як аўтакатаў народнай гаспадаркі ў чэрвені месяцы будзе прызначанае на абласное каманднанітабільнае вучэнне па грамадзянскай абароне, дзе будзе правядзенае разынансці планаў ГА.

Кіруючаму саставу ГА

узвядзены на чале з загадчыкам кафедры грамадзянскай абароны дасентам Ф. Ф. Ганчарлем выступілі па абласному тэлебачанні, дзяліліся відзімкімі.

Частка фарміраванія ГА універсітэта будзе прызначана на гэтым вучэнні, які будзе праведзены на абласному тэлебачанні, дзяліліся відзімкімі.

Г. МІЛЬЧАНКА,
начальнік штаба
грамадзянскай абароны
універсітэта.

ВЫДАТНЫ ФІЗІЁЛАГ

(ДА 100-ГОДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ

М. С. ЦВЕТА)

«Ніякое другое адкрыццё не аказала такога вілізана ўплыvu і не пашырала матчымасці даследавання хіміка-арганіка, як хроматаграфічны аналіз Цвета». Гэтыя слова належаны сучаснаму сусветна вядомому швейцарскому хіміку-арганіку і біхіміку П. Карзу, які, аддаючы належансу цілкам рускаму вучонаму, па варташці адцану яго адкрыццё.

Міхail Сямёновіч Цвет — выдатны рускі фізіёлаг раслін нарадзіўшы ў Італіі (г. Асі) у самі руската эмігранта Дзіцячыя і юнацкія гады Міхail Сямёновіч праве ў Швейцары, дзе ён вучыўся ў каледжы і гімназіі, а ў 1896 годзе скончыў Женеўскі ўніверсітэт. Да жніўскага перыяду жыцця (1891—1896) адносяцца першыя навуковыя працы М. С. Цвета. Асаблівую зацікаўленасць праляўліў ён да фізікі, хіміі і батанікі. У лабараторыі агульнай батанікі, кіруемай спачатку прафесарам Цюры, а затым — прафесарам Шодам, Міхail Сямёновіч зрабіў свае першыя даследаванні. Яны лігілі фундаментальную дисертацию на вучоную ступень доктара прыроды-наукаў, якую ён абараніў у 1896 годзе ў Женеўскім ўніверсітэце.

Аснова славутага хроматаграфічнага методу, які зрабіў пераворот ў шэрагу наукаў, была зацікаўленасць М. С. Цветам даследаваннімі пециярбургскага перыяду яго жыцця (1891—1901). З пераездам у Пецярбург ён пачаў працаўшы на Біялагічнай лабараторыі П. Ф. Лесгафта, а затым иму было працдастаўлене месца ў акадэмічнай лабараторыі анатоміі і фізіалогіі раслін (цяпер — інстытут фізіалогіі раслін ім. К. А. Ціміразева АН СССР), якой кіраваў тады першыя акадэмік — фізіёлаг раслін, асновападложкі гэтай науки ў Расіі А. С. Фаміцын. Праводавці даследаванні на фізіка-хіміі пігменту зялёнага ліста, якія лічыцца зараз класічнымі, М. С. Цвет распрацаўшы геніальныя па сваім прастасці і тонасці славутыя метад хроматаграфічнага адарсарбіўнага аналізу. Сутнасць яго заключаеца ў тым,

што складаная сумесь вадзік арганічных рэчываў — пігменту лісті — працпускае праз вертыкальную шклянку трубку, напоўненую парашком адсарбента. У выніку таго, што кіржаны з пігменту вадзік толькі иму ліласцівой здольнасцю затрымліваеца на паўных участках адсарбента, сумесь раздзяляецца на састаўныя рэчывы, кожнае з якіх збіраецца на строга вызначаным слалі парашку. Такім спосабам М. С. Цвет упершыню даказаў наяўнасць даволі форм хларафілу ў зялёні лісе. Вынікам гэтых даследаванняў вучонага з'явілася дысертация на ступень магістра батанікі «Фізіка-хімічная будова хларафілавага зерна», якую ён паслахова абараніў у 1901 годзе ў Казанскім ўніверсітэце.

Пасля кароткачасовага праўління М. С. Цвета ў Казанскім ўніверсітэце пачаўся варшавскі перыяд яго жыцця (1901—1915), дзе вучоны з'яўляўся пасады пазаштатнага лабаранта, асэсніта і прыват-дацэнта ў Варшавскім ўніверсітэце, з 1907 года — прафесара батанікі і агронамі ў ветэрынарным інстытуце, з 1908 года — прафесара кафедры іміміятаў і мікробіялогі ў палітэхнічным інстытуце. У 1910 годзе М. С. Цвет абараніў ў Варшавскім ўніверсітэце дысертацию на ступень доктара батанікі «Храмафілы ў раслініні і жывёльным свеце», за якую расійская імператарская Акадэмія Навук у наступным годзе прысудзіла му Яніку прэмію А. Н. Ахматава.

За час работы ў Варшаве М. С. Цвет часта наведаў Пецярбург і Москву, дзе прымае ўдзел у навуковых сэздах і нарадах. У гэты час Варшавская прыродазнаўчая і нямецкая Батанічнае таварыстывы выбираваюць яго сваім правадзейным членам.

Аб апошніх гадах жыцця вучонага звестак зусім мала. Ві-

дома, што ў 1915 годзе ў сувязі з імперыялістичнай вайной ён сумесна з Варшавскім палітэхнічным інстытутам пераехаў у Нікі Ноўгарод, дзе памёр у 1919 годзе.

За час навуковай дзейнасці М. С. Цвет апублікаваў 62 працы, з якіх 2 з'яўляюцца вілікімі кнігамі. На жаль, пры жыцці вучонага яго ідэі не знайшлі асаблівага прымененія і толькі з 1931 года метадам М. С. Цвета пачалі карыстацца для выдзялення і ачысткі вітаміну гарманау, ферменту і г. д. У сучасны момант цяжка знайсці галіну прыродазнаўчай науки, дзе не карысталіся б хроматаграфічнымі методамі. Ен трывала лікараниўся не толькі ў практику наукоўскіх даследаванняў па хіміі, атамнай тэхніцы, біялогіі, медыцыні, але і ў завадскім кантроле нафтапераціроўчай, нафтакімічнай і газавай прымеслюсаці.

Нарэдка кароткарытам зарубежныя выданні, у прыватнасці, англійскі часопіс «Прырода», змяшчаюць артыкулы, дзе неабходнае вучебнавацца прырэдны адкрыцці хроматаграфіі іншаземнымі вучонымі Рунге, Шонбенай, Фрэні, Гаце і інш. Але як бы высока сусветная наука (у тым ліку і зарубежная) не развіла і паднімла хроматаграфію, мы заўсёды павінны памятаць, што як вытоку стаяў і з'яўляецца аўтарам сіллы рускі вучоны Міхail Сямёновіч Цвет.

**I. КАРАБАНАУ,
кандыдат біялагічных наукаў,
в. а. дырэнта кафедры
фізіялогіі раслін.**

НА ЗДЫМКУ: старшая ла-
барантка кафедры грамадзян-
скай абароны Рыма Давыдаўна
Мукасей даглядае кветкі. Яна
клапоціцца аб сібрах нашага
здароўя.

СЯРОД КНІГ

ЦІКАВАЕ ВЫДАННЕ

Вышыў першы том «Гісторыя Беларускага ССР». У книзе 22 раздзелы. У іх расказваеца пра першыя літаратары Беларусі і пра эпоху феадалізму. Чакаеца выхад яшчэ чатырох тамоў. Прыготомная «Гісторыя БССР» упершыню широка і падрабізна раскрые перад пытчамі пістарычных шляхів беларускага народа. Выдадзена забяспечана гісторычнымі картамі. У дадатках да кожнага тома даецца хранология важнейшых падзеяў, географічны і імінныя паказальнікі.

САЛДАТ, ПАЛКАВОДЗЕЦ

Так называеца кніга, якая выйшла ў выдавецтве палітычнай літаратуры ў серыі «Героі Савецкай Радзімы».

Кніга Міхала Гарбуно娃 — гэта хвалюючы расказ аб вялікім жыцці Маршала Савецкага Саюза Р. Я. Маліноўскага, але яго верным служэнні партыі і народу. У книзе змешчана шмат фатаграфій з жыцця Радзіма Якаўлевіча Маліноўскага, яго бязвікіх паплечнікаў. Кніга напісана жывой мовай, лёгка і захапляючай чытаем.

Радзім Якаўлевіч прайшоў славны жыццё шлях ад батрака да Маршала Савецкага Саюза, міністра абароны СССР. Ен быў не толькі буйным венцам фігурай, але і падвойдзя дарам глубокага тэарэтичнага мысленія і жывога мастацкага слова. Яго пры належацца дзесяткі артыкулаў, а книгу «Салдат Радзімы» чытаюць тысячы людзей. Р. Я. Маліноўскі да апошніх дзён дарыў сэрца стаяў на сваім пасту. Кнігу «Салдат, палкаўдзец» з пікавасю прычтываюць людзі розных узростаў і прафесій.

ЯК САМАЕ ДАРАГОЕ

Дзіна Кашикава, Слава Шугар і многія іншыя разам з атэстамі сталасці атрымалі пахвальнія граматы і памятныя кнігі.

— Дарагія работні! Настала пара развітання з вами — гаворыць класік кіраўнік Тамара Іванаўна Клюева. Для вас наступае самы цікавы экзамен — жыццё. Шчаслівага вам шляху!

Афіцыйная частка закончана. Мы, учарашыя вучыні, дарылі сваім педагогам кветкі, вершы, песні. «Дай мне руку, дзесяты клас», — співали нашы дзяцінкі і хлопчыкі. На развітанне работы піддышылі школе мой верш.

І вось ужо загучала ўрачыста-сумна мелодыя школьнага вальса. Расчыніліся парадныя дзвёры школы, выпускаючы ў вілкі свет нас, учарашых школьнікі.

Как в двадцатом:
«Даешь Варшаву!»
Говорили мы теперь:
«Даешь
Целину, Ангару
и космос,
Сотні строек
и горады!»
Знаем мы, что надежен
компас
Комсомольцев
двадцатых годоў.
С. ЗЛОТНІКАУ,
студэнт 1 курса гісторыка-
філалагічнага факультэта,

НА ЗЯМЛІ КУПАЛЫ

Задума аб паездцы ў Візынку і Мінску (у літаратурны музей Янкі Купалы) нарадзілася ў нас яшчэ на лекцыі. Наш прафесар Міхайл Міхайліч Грынчык так прыгожа абмалываў місціны, дзе нарадзіўшы Янка Купала, што мы, студэнты II курса гісторыка-філалагічнага факультэта, самі захапілі пабачыць яе.

І вось мы на цудоўнай зямлі Купалы, якай нарадзіла вілінага народнага песяні, якай нахініла і дала яму сілу для стварэння песяні, што звалі народ змагацца «за лепшую долю роднага краю». Лепшым экспурсаводам для нас быў М. М. Грынчык і нашы веды. Хаця у гэты дзень надвор'е выдалася пахмурнае, яно не засцімляла прыгажосць апетытных місцін, а прыдавала ней кую жальбу — успаміны аб даравацьлівым жыцці.

Німа хлеба, німа солі, —
Чужому рабі,
Німа шчасця, німа
долі, —
Вось тут і жыві!..
Гледзічы на калгасныя
бязмежныя палі, цяпер не
скажы:

Горы ды каменне,
Вузкія палоскі:
Гэта наша поле,
Поле нашай вёскі...
Просьціца іншыя рады з
вершава паэта

На нашым полі,
Полі калгасным,
Дзінкі праходзяць
Весела, ясна.
Дружна працуем
Мы грамадою,
Знаніца — не знаем
З горам, з бядою...
А вось і хата, дзе нарадзіўшы паэт.
Яна хаваеца
між зялёнінага дрэў. У 1908—1910 годзе Янка Купала пішаў вершы «Хатка»:

Бедна, хатка ты,
Але вечная,
І палацы ўсе
Перасто ты,
Сёня бачна, што збліся
прачочыя слова пазата. У хате адкрыты філяў літаратурнага музея Янкі Купалы. Далей за хатою працягнуцца рэчываў — краініца. Над ім ізюк схіляецца свае густыя галіны старыя вербы. Здаецца, што калісьці крываці пасыпахі зялёнінавых паплавах і сваім

зпадобная мн...
Эй! Так хочацца вадзіцу
з той краініцы браць,
Дзяўчынчаку белаліну
Тулиці, цалаваць.
І ведаю: кожны, хто пад-
п'еца вады з краініцы Купалы,
атрымае лірчынае натхненне і наханне.
Прыгожая зямля Купалы
міні ўразіла. У выніку атры-
ваўся верш

«КРЫІЦА КУПАЛЫ»
Чарвенскі рэзіні час,
Туман апусціўся бядёсі.
Пасеца крылаты Пегас
У гал, над Візынкай-
вёскай.
І там залатым капытком
Прабіта Пегас крыніца,
І свежым лясным
халадком

Яна жыццядзейна бруцца,
Мо папарацы-кветку
шкуа.
Мо пасвіту чужых каровы,
А, можа, каня ён гукаў
І рэха разносіла слова?
Ці папарацы-кветку
знейшоў?—
Не знаю, а толькі я знаю:
На рэха з туману
прыйшоў
Крылаты Пегас з таго
краю.
Крыніца Купалы —
жыццё.
Хачу я прыласці,
напісанца, —
І ў сэрцы адчуць мне
біцце
Тае жывітвоний

крыніцы.
A. ЛОЗКА,
студэнт 2 курса гісторыка-
філалагічнага факультэта.

«І НЕ ЗАКАНЧВАЕЦЦА ЗЯМЛЯ...»

Плаўна верціца парапелі мэрыдыяны. Кружыцы, кру́жыца наша планета, адлічваючы дзень за днём. Мерна пака́чаюца, нарышываючы расо́ры часу. Аднак прыгледзелася уважливей.

Ты чуеш выстралы, разрывы бомбай, бачыш палячычы вёс-кі? Гэта змагаеца народ В'етнама. Гэта стогне паранены Сузи, плаучычы удовы Индакія. Глаздзі — завалаква небадым пажары Ольстэр, руцьца гранаты са слезатачымі газам — і твае вони ёсьць палячая заслона і німа чым дыхаць...

Цікава адзначыць, што ўражаній, вынесены Раждэственскім з пaeздак, у першую чаргу апісаны ў эпохе вершаў, а потым і ў прозе. Такія верши чалавечства, рознамоўнага, рознаплеменнага, падзеленага граніцамі, старожытнага, як зямлі. Аб гэтым інтарсах — сэнсічных і заўтрашніх неабходна думы вельмі сур'ёзныя. — так піша паэт Роберт Раждэственскі ў сваім першым зборніку (так, першым) прозы «І не змагаеца зямля...», выдаваньце «Ізвестія». М., 1971 г.

У гэты празічны дзень ле-

т публістычныя пушчывы нарысы, уражаній аўтара аб паездках у якісі калесніцы «Ізвестій» і ў саставе са-вецкай пісменніцкай арганізаціі па Францыі, ЗША, Перу і іншых краінах Еўропы і Латынскай Амерыкі. Кніга напісаны паэтом. Вачыш паэты ўбачаны падзеі, што знайшли адлюстраўванне ў ёй. І таму прозе Раждэственскага ўласцівна вастрыні публістычныя пафасы і глыбокі лірызм, паэтычная вобразніць і змагаючыя выразніць думкі.

Цікава адзначыць, што ўражаній, вынесены Раждэственскім з пaeздак, у першую чаргу апісаны ў эпохе вершаў, а потым і ў прозе. Такія верши чалавечства, рознамоўнага, рознаплеменнага, падзеленага граніцамі, старожытнага, як зямлі. Аб гэтым інтарсах — сэнсічных і заўтрашніх неабходна думы вельмі сур'ёзныя. — так піша паэт Роберт Раждэственскі ў сваім першым зборніку (так, першым) прозы «І не змагаеца зямля...», выдаваньце «Ізвестія». М., 1971 г.

У гэты празічны дзень ле-

т публістычныя пушчывы нарысы, уражаній аўтара аб паездках у якісі калесніцы «Ізвестій» і ў саставе са-вецкай пісменніцкай арганізаціі па Францыі, ЗША, Перу і іншых краінах Еўропы і Латынскай Амерыкі. Кніга напісаны паэтом. Вачыш паэты ўбачаны падзеі, што знайшли адлюстраўванне ў ёй. І таму прозе Раждэственскага ўласцівна вастрыні публістычныя пафасы і глыбокі лірызм, паэтычная вобразніць і змагаючыя выразніць думкі.

Пастаянна гатоўнасць паз-та да бою раскрываеца ў импульсіўна б'ючых радках лі-рничын адступлення. «А яшчэ я думаю пра сяброву, якія за-гнуулі. І аб мільёнах фатаграфій, што вісяць на сценах да-моў у гарадах і сёлах майі Радзімы. З гэтых фатаграфій пільна глядзяць маладыя хлопцы, што пашпілі ў сорак пер-шым на фронту. Яны так і за-сталися маладымі назаўсёды, навечна. І зараз я ўжо стары за іх. Намнога стары. І павін-н жыць і за сёбе, і за іх. І працаца за іх і за сябе. Не-верагодна цікава. Але іншы ічога не атрымліваецца. Іншы нічога жыць. Нікія нічога...».

У прыведзенай урыку пра-ступаючы некаторыя асаблівас-ці стылю прозы Раждэствен-скага.

Р. НЯМЦОУ,
студент 5 курса
гісторыка-філалагічнага
факультета.

ПЕРШЫЯ!

Ліччэ адзін ваенна-тэхнічны

вид спорту атрымаў пратыпку ў нас — ваенна-прыкладное міні-
габорства. Каманда ўніверсітэ-
ты ўпершыню выступіла на аб-
ласных спаборніцтвах ДТСАФ.
У іх на працягу трох дён пе-
рамогу аспрачвала 13 каманд,
у першы дзень праходзілі

страйковыя прадэйні. Кожная каманда праводзіла суперсы-
тамія побоі па кругавой сістэме.

11 разоў нашыя страйкі Валянціна Макіменка, Уладзі-
мір Касабуки і Барыс Мала-
шанка ўзнагароджаны дыплома-
мі першай ступені і памятнымі

надарункамі.

За лепшыя асабістыя вынікі Валянціна Макіменка, Уладзі-
мір Касабуки і Барыс Мала-
шанка ўзнагароджаны дыплома-
мі першай ступені і памятнымі

надарункамі.

У складе каманды Чыгунач-
нага раёна выступалі Уладзімір Сівуха і Зінаіда Вішанька. Яны

паказалі добрыя вынікі, а Уладзімір Сівуха стаў перамож-
цем у кросе.

Універсітэцкая каманда ўзнагароджана кубкам і дыпломамі.
нашы спартсмены ўклочаны ў склад зборнай каманды Го-
мельскай вобласці.

П. ЖУКАУ,
старшыня камітэта ДТСАФ.

На ЭДЫМКАХ: старшы ін-
структар абласнога камітэта
ДТСАФ А. МУХІН уручы-
се ўзнагароды Уладзіміру КАСА-
БУКІНУ. Пераможцы абласнога
спаборніцтва па мінагаборству
— студэнты ГДУ.

Фота В. Клішава.

ПЕРАМОГА ФУТБАЛІСТАЎ

Прадстаўніць ліччэ аднаго ві-
ду спорту — футбалісты — да-
бліся вілікага поспеху ў спа-
борніцтвах 15 студэнцкай спар-
такідзі Беларускай ССР.

Спартакідзі турыр футба-
лісту праходзіў у Мінску. Сем
каманд змагаліся за тытул пе-
раможці. Студэнты нашага ўніверсітэта папірдзілі гульбы і
правілі з камандамі Беларускага
і Браславскага педагогічнага інсты-
тутаў.

У абедзве лініі закончылі-
ся нулевымі вынікамі.

У фінале гамальчане ў цяж-
кім падынку з футбалістамі
Беларускага педагогічнага інсты-
тута перамаглі з мінімаль-
най перавагай. Адзіны гол за-
бліў Аляксандр Худзікі.

Сустэрна з камандай Беларускага ін-
ститута народнай гаспадаркі

прынесла буйны лік — 11:1. Гэ-
та дазволіла футбалістам ГДУ

стадыю пераможцам спартакі-
дзі ўладальнікам залатых жон-
тонаў.

У. АСТАХАУ,
тренер каманды.

Здымкі, змешчаныя ў ну-
мары, зрабіў А. Рудчанка.

Рэдактар М. ВОІНАУ.

«Гомельскі ўніверсітэт» — орган парткома, ректората, комітета ЛКСМБ, профкома і месткома Гомельскаго

государственнага ўніверситета (на беларускім языку). Фабрыка «Палесдрук» Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР, Гомель, вул. Савецкая, 108.

Зак. 3522

АД 33869